

W POZ używa się tzw. krótkich interwencji (ang. *brief intervention*) kierowanych do pacjentów nadużywających alkoholu (uzyskujących pozytywny wynik w teście AUDIT-C). Jednym z projektów prowadzonych w Polsce, który miał na celu ocenę najbardziej skutecznych strategii w zachęcaniu lekarzy rodzinnych do skriningu z użyciem AUDIT-C oraz przeprowadzenia krótkiej interwencji u pacjentów nadużywających alkoholu, był ODHIN - *Optimizing Delivery of Health Care Interventions* (odhinproject.eu). Państwowa Agencja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych (PARPA) opublikowała na swojej stronie materiał szkoleniowy opracowany przez WHO (*World Health Organisation*) dotyczący krótkich interwencji w POZ (parpa.pl/phocadownloadpap/WHO/WHO_prezentacja_KONIEC.pdf).

NA CZYM POLEGA KRÓTKA INTERWENCJA?

Krótką interwencją jest określona w czasie, ustrukturyzowaną i otwartą rozmowę z pacjentem, która w sposób empatyczny i bez konfrontacji ma na celu wzbudzenie refleksji nad rozważeniem zmiany sposobu używania alkoholu i/albo wsparcie w zaplanowaniu takiej zmiany.

Z CZEGO SKŁADA SIĘ KRÓTKA INTERWENCJA?

1. Z nawiązania do tematu, rozpoczęcia rozmowy, zadania pytania i uzyskania zgody.
2. Przekazania wyniku testu przesiewowego (AUDIT-C) i wyjaśnienia, jakie jest jego znaczenie.
3. Słuchania pacjenta i zachęty lub planowania zmiany.

Interpretacja wyniku testu AUDIT-C

Suma punktów uzyskanych w teście AUDIT-C, która wskazuje na picie ryzykowne lub szkodliwe (pozytywny wynik testu AUDIT-C):

♂ ≥ 5 punktów

♀ ≥ 4 punkty

W przypadku wyniku dodatniego testu AUDIT-C w programie Moje Zdrowie - inicjacja rozmowy będzie wynikała z okoliczności przejścia bilansu zdrowia osoby dorosłej.

Wynik testu powinien być przedstawiony w sposób neutralny, a następnie powinno zostać zadane pytanie otwarte, np. co Pan/i wie o zagrożeniach wynikających ze spożycia alkoholu. Wypowiedź pacjenta lub jej brak należy uzupełnić informacjami o rzeczywistych zagrożeniach zdrowotnych (np. negatywny wpływ na funkcję wątroby, na zdrowie psychiczne) i innych (np. społecznych). Powinno się odwołać do możliwości poprawy stanu zdrowia poprzez zmianę wzorca spożycia alkoholu. Następnie można zadać kolejne pytanie

otwarte o zdanie pacjenta na ten temat. W rozmowie z osobami prezentującymi ambiwalencję (większość osób ma świadomość, że nadużywa alkoholu, ale nie są gotowi na zmianę lub obawiają się jej), należy sięgać po techniki z dialogu motywującego.

Po uzyskaniu dodatniego wyniku w AUDIT-C oprócz krótkiej interwencji, powinno się zalecić pełny, 10-punktowy test AUDIT w celu pełnej oceny wzorca spożywania alkoholu.

Test autodiagnozy w pełnym AUDIT na stronie PARPA:

[parpa.pl/images/file/Autodiagnoza_1.pdf](https://www.parpa.pl/images/file/Autodiagnoza_1.pdf)

W sytuacji podejrzenia uzależnienia od alkoholu, pacjent powinien być skierowany na konsultację do poradni leczenia uzależnień.

BIBLIOGRAFIA

1. ODHIN Project. Optimizing Delivery of Health Care Interventions. <https://www.odhinproject.eu>
2. WHO. World Health Organisation - Krótkie interwencje w POZ. https://www.parpa.pl/phocadownloadpap/WHO/WHO_prezentacja_KONIEC.pdf
3. PARPA. Test autodiagnozy w pełnym AUDIT. https://www.parpa.pl/images/file/Autodiagnoza_1.pdf
4. PARPA. Alkohol a kierowca. https://www.parpa.pl/phocadownloadpap/Alkohol_a_kierowca_druk.pdf

PROPONOWANY SCHEMAT KONSULTACJI Z UJĘCIEM KRÓTKIEJ INTERWENCJI I MOŻLIWYCH SCENARIUSZY

Krótką interwencja:

(Proszę wstawić X w przypadku odpowiedzi pozytywnej, możliwe jest zaznaczenie więcej, niż jednej odpowiedzi)

- ☐ Udzielono słownie krótkiej interwencji, która trwała: minut
- ☐ Pacjent otrzymał ulotkę
- ☐ Zalecenie skorzystania z e-BI
- ☐ Pacjent skierowany do innego świadczeniodawcy w praktyce celem krótkiej interwencji
- ☐ Pacjent skierowany do innego świadczeniodawcy poza praktyką celem krótkiej interwencji
- ☐ Inne
- ☐ Za mało czasu
 - ☐ ale umówiono kolejną wizytę
- ☐ Pacjent odmówił interwencji
- ☐ Pacjent odmówił skorzystania z e-BI/Pacjent nie ma dostępu do internetu
- ☐ Wynik testu AUDIT-C nie wskazuje na picie ryzykowne lub szkodliwe - zalecono utrzymanie dotychczasowego stylu picia